

اوراسیا، پنجره‌ای رو به توسعه صادرات استان

♦ رضا سنجری

مدیرکل هماهنگی امور اقتصادی استانداری کرمان

توسعه تجارت استان با این کشورها فراهم می‌شود. اهمیت موضوع وقتی دوچندان می‌شود که با توجه به شرایط تحریم، این توافق یک فضای جدید برای روابط تجاری استان با این اتحادیه به وجود می‌آورد و می‌تواند بخشی از مشکلات ما در این شرایط را کاهش دهد.

اتحادیه اقتصادی اوراسیا شامل پنج کشور روسیه، قزاقستان، بلاروس، ارمنستان و قرقیزستان است که با توجه به مدت سه‌ساله این توافق‌نامه امکان استفاده از تعرفه ترجیحی برای ۵۰۲ قلم کالا از طرف اتحادیه و ۳۶۰ قلم کالا از سوی ایران فراهم شده که در صورت همکاری همه نهادها و سازمان‌ها و اجرای موفقیت‌آمیز آن، در سال‌های آینده، امکان تجارت آزاد یعنی به صفر رسیدن تعرفه‌ها وجود دارد. از دیگر مزایای این توافق می‌توان به تحرک بخشی در زمینه کشاورزی اشاره کرد، در همین راستا مزیت‌های نسبی در استان و پنج کشور عضو اوراسیا وجود دارد و این مسئله امکان توسعه تجارت در این توافق‌نامه را فراهم کرده است. این اولین تجربه استان و کشور در توافق‌نامه تعرفه‌های ترجیحی با اتحادیه اقتصادی منطقه‌ای است و تحقق آن گام مؤثری در توسعه تجارت با کشورهای عضو این اتحادیه می‌باشد.

اقلام صادراتی استان کرمان، مشمول فهرست امتیازات اعطایی اوراسیا به ج.ا.ایران شامل پسته با پوست تازه یا خشک (بدون غلاف سخت)، پسته با پوست تازه یا خشک (بدون غلاف سخت)، محصولات مناسب برای استفاده به‌عنوان چسب، ظرف شویی و سایر ادوات ثابت بهداشتی از چینی، تکیه‌گاه و لوازم مشابه برای چوب‌بست زدن، پشت‌دوری ساختن و ... است. همچنین از اقلام وارداتی استان کرمان که مشمول فهرست امتیازات اعطایی اوراسیا به ج.ا.ایران هستند می‌توان به عدس خشک غلاف‌کنده یا حتی پوست‌کنده، الیاف سنتتیک یکسره از آکرلیک یا مداکرلیک، الیاف سنتتیک غیر یکسره از آکرلیک یا مداکرلیک و سایر مفتول‌های به تابیده، طناب و کابل اشاره نمود. این اطلاعات می‌تواند به‌عنوان نقشه راه برنامه‌ریزی واحدهای تولیدی استان جهت افزایش سهم از صادرات و واردات ایفا نماید. اقلام عمده صادراتی استان کرمان به کشورهای اتحادیه اوراسیا، به این شرح است: کشور روسیه (پسته و مغز پسته، خرمای خشک و تازه، گردو، فرش و سایر کف‌پوش‌ها از مواد نسجی، کاشی و سرامیک)، قرقیزستان (پسته و مغز پسته، عصاره‌های

استان کرمان به‌عنوان پهناورترین استان کشور با داشتن اقلیم چهارفصل و مزیت‌های فراوان در تولیدات صادراتی و محصولات خارج از فصل، یکی از قطب‌های مهم کشور در این زمینه است. ظرفیت صادراتی استان در بخش‌های کشاورزی، صنعت و معدن، اقتصاد دانش‌بنیان و ... بر کسی پوشیده نیست. محصولات کشاورزی از قبیل پسته، خرما، مرکبات، صیفی‌جات و تولیدات معدنی کنسانتره، آهن، مس، کرومیت، سنگ‌های ساختمانی و صنایع معدنی کانتد، آند، فولاد، شمش، فروآلیاژها و مقاطع و لوله‌های فولادی و مسی، سیمان، کاشی، سرامیک و فرش دستباف بخش اعظم صادرات استان را به خود اختصاص داده‌اند. با عنایت به محدودیت‌های پیمان‌سپاری ارزی و انتقال پول و تأثیر تحریم‌ها که صادرات استان را تحت تأثیر قرار داده، انعقاد توافق‌نامه تعرفه‌های ترجیحی فی‌مابین ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا، فرصتی را برای افزایش صادرات استان کرمان فراهم کرده که با برنامه‌ریزی صحیح، فرصت مناسبی برای

و برنامه‌ریزی اعزام تیم‌های کارشناسی به کشورهای اوراسیا با توجه به حوزه‌های همکاری‌های مشترک صورت گرفته که نیاز است در قالب برنامه تبیین شده ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی استان ساماندهی و اقدام شوند. برای نیل به این هدف بایستی پوشش ریسک‌های تجاری و سیاسی صادرات به اوراسیا توسط صندوق ضمانت صادرات با حق بیمه پایین‌تر از نرخ متعارف صورت پذیرد و مشکل ورود کامیون‌های کشورهای اوراسیا به ایران برای رفع مشکل جابجایی کالاهای صادراتی در مرز از کامیون‌های ایرانی مرتفع گردد. همچنین با توجه به نقش مهم کشور روسیه در اتحادیه اقتصادی اوراسیا از یک‌سو و پتانسیل‌های صادراتی استان کرمان به کشورهای اوراسیا خصوصاً روسیه از سوی دیگر، استان کرمان به‌عنوان معین اوراسیا در نظر گرفته شود تا فعالیت‌های استان برای تمرکز بر بهره‌مندی از منافع این موافقت‌نامه با انجام اقداماتی از قبیل اطلاع‌رسانی کامل به جامعه هدف، برگزاری همایش‌های استانی (تشریح جایگاه موافقت‌نامه تجاری اوراسیا و اهمیت آن، تشریح بازار اوراسیا برای جذب کالاهای تولیدی استان و نقش این موافقت‌نامه در سهولت کار، اشاره به حقوق تجار ایرانی در چارچوب موافقت‌نامه، معرفی محصولات تحت پوشش و نحوه رعایت قواعد مبدأ و دریافت فرم گواهی مبدأ خاص موافقت‌نامه، مروری بر اقدامات انجام‌شده توسط سازمان توسعه تجارت و نحوه دستیابی به اطلاعات مربوطه و توصیه‌های عملی به تجار و بازرگانان در ورود به بازار اوراسیا و نحوه تعامل و همکاری با فعالان اقتصادی اوراسیا)، تقویت تسلط کارشناسان اقتصادی استان در خصوص فواید موافقت‌نامه (با برگزاری کارگاه‌های آموزشی)، نظارت بر اجرای کامل موافقت‌نامه توسط تجار استان و انعکاس مشکلات به سازمان صنعت، معدن و تجارت، نظارت بر اصل عدم تبعیض در تجارت فی‌مابین، نظارت بر صدور دقیق و صحت گواهی مبدأ خاص موافقت‌نامه برای کالاهای استان به مقصد اوراسیا، ارزش‌گذاری گمرکی، انجام اقدامات استان برای تمرکز بر بازار اوراسیا و تسهیلات گمرک در خصوص محموله‌های صادراتی به بازار اوراسیا (ایجاد زیرسامانه اختصاصی برای ذینفعان موافقت‌نامه اوراسیا، اتخاذ تمهیدات لازم برای پیش‌اظهاری اقلام مورد مبادله، اختصاص مسیر سبز برای اظهارنامه‌های مورد مبادله، موافقت با حمل یک‌سره کالاها، هماهنگی جهت نمونه‌برداری از کالاهای مشمول مجوزهای قانونی بر روی وسیله حمل و یا بعد از تخلیه، هماهنگی جهت ارائه مجوزهای ترخیص قانونی از طرف یک مرجع واحد، پذیرش حداقل اسناد و مدارک موردنیاز برای ترخیص کالاها، ترخیص درصدی ارقام مورد مبادله اظهارشده در گمرکات در صورت نیاز، موافقت با ترخیص نسبه و ضمانت‌نامه‌های بانکی و پذیرش گواهی مبدأ مابین کشورهای ذینفع به‌صورت الکترونیکی) نتیجه‌بخش گردد. ♦♦

دباغی یا رنگرزی، تان‌ها و مشتقات آن‌ها، خرمای خشک و نازه، پلاستیک و اشیای ساخته‌شده از آن، لباس و متفرعات لباس، غیرکشباف یا غیر فلاب‌باف، فرش و سایر کفپوش‌ها از مواد نسجی، قند، شکر و شیرینی، قزاقستان (پسته و مغز پسته، خرمای خشک و نازه، کاشی و سرامیک، دانه گل‌رنگ، پلاستیک و اشیای ساخته‌شده از آن و انجیر خشک و نازه)، بلاروس (پسته و مغز پسته، خرمای خشک و نازه) و ارمنستان (پسته و مغز پسته، خرمای خشک و نازه، کاشی و سرامیک، چدن، آهن، فولاد، اکسید و هیدروکسید مولیبدن و ساختمان‌های پیش‌ساخته، میل و تخت‌خواب، پلاستیک و اشیای ساخته‌شده از آن)، اقلام عمده واردات استان کرمان از کشورهای اتحادیه اوراسیا، به این شرح است: کشور روسیه (الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیریکسره، خمیر چوب یا سایر مواد الیافی سلولزی، کاغذ یا مقوا برای بازیافت آخال و ضایعات)، قزاقستان (سبزیجات، نباتات، ریشه و غده‌های زیرخاکی خوراکی)، بلاروس (الیاف سنتتیک یا مصنوعی غیریکسره، ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی). از مشکلات توسعه صادرات محصولات استان کرمان به اتحادیه اقتصادی اوراسیا می‌توان به نبود استراتژی بلندمدت در حوزه صادرات، مشکلات برگشت ارز و تعهدات ارزی، مشکلات حمل‌ونقل، ریسک بالای صادرات به عمده کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و هزینه‌های بالای پوشش ریسک و نبود برنامه جامع کشت محصولات کشاورزی متناسب با صادرات با کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا (کشت قراردادی) اشاره نمود که بایستی توسط دستگاه‌های استانی و ملی مورد پیگیری ویژه قرار گیرد و نسبت به رفع آن اقدام شود که در این راستا، حسب پیشنهاد معاون اقتصادی استانداری و موافقت استاندار محترم، این موضوع به‌عنوان یکی از برنامه‌های ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی استان با محوریت اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی کرمان و مشارکت و همراهی تمامی دستگاه‌های اجرایی مربوطه قرار گرفت تا امکان پیگیری ویژه استانی و ملی برای رفع مشکلات اشاره شده و توسعه مرادوات اقتصادی و تجاری با اتحادیه اوراسیا فراهم شود. شایان ذکر است تاکنون اقداماتی توسط استان برای استفاده از موقعیت توافقت‌نامه فی‌مابین ایران و کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا از قبیل تهیه گزارش‌های کشوری اوراسیا، برگزاری همایش و اطلاع‌رسانی به فعالین اقتصادی برای استفاده از موقعیت امضای توافقت‌نامه فی‌مابین ایران و اتحادیه اوراسیا، تشکیل کمیته پیگیری توسعه تجارت به کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا، برنامه‌ریزی دعوت از روسای اتاق‌های کشورهای عضو اتحادیه اوراسیا و بازرگانان فعال برای بازدید از توانمندی‌های تولیدی، سفر سفیران برخی کشورهای اتحادیه اوراسیا به استان و برگزاری جلسات با فعالان اقتصادی، تجاری و بازرگانی استان

اتحادیه اقتصادی اوراسیا شامل پنج کشور روسیه، قزاقستان، بلاروس، ارمنستان و قرقیزستان است که با توجه به مدت سه‌ساله این توافق‌نامه امکان استفاده از تعرفه ترجیحی برای ۵۰۲ قلم کالا از ۳۶۰ قلم کالا از سوی ایران فراهم شده که در صورت همکاری همه نهادها و سازمان‌ها و اجرای موفقیت‌آمیز آن، در سال‌های آینده، امکان تجارت آزاد یعنی به صفر رسیدن تعرفه‌ها وجود دارد.